

Ред'ярд Кіплінг

Тақі собі қазқи

ББК 84.4Анг
К14

Переклад з англійської:
Наталії Дьомової, Ірини Сав'юк, Володимира Чернишенка, 2009 р.

Перекладено за виданням:
Just So Stories. Redyard Kipling.
Wordsword Editions Limited, 1993

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути вітворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-0487-9

© Wordsworth Editions Limited, 1993
© Н. Дьомова, І. Сав'юк,
В. Чернишенко, переклад, 2009
© Навчальна книга – Богдан,
макет, художнє оформлення, 2009

Чому в Кита така горлянка

Колись давно у морі, мої любі, був собі Кит, і їв він рибу. Їв він омара з кальмаром, і лина із сином, і плотицю-сестрицю, і ската із братом, і макрель, і форель, і вугра круть-та-верть. Усіх риб, яких тільки знаходив, він їв — отак! Аж нарешті у морі зосталася одна-єдина дрібненька рибка. І була це мала Хитриба, яка плавала просто за Китовим правим вухом, щоби й собі не втрапити у халепу. Якось Кит встав на хвоста і сказав: «Я голо-о-одний». Тут мала Хитриба й протягнула тихеньким хитрим голосочком: «Благородний та щедрий пане Ките, а чи доводилося Вам куштувати Людину?».

— Ні, — сказав Кит. — А вона смачна?

— Ду-уже, — відповіла мала Хитриба. — Смачна, але непоживна.

— То дістань-но мені кілька людей, — сказав Кит і вдарив хвостом, аж море спінилося.

— Та й однієї на раз стане, — сказала Хитриба. — Якщо попливете на п'ятдесят градусів північної широти та на сорок західної довготи (це такі Чари), то побачите: посеред моря, у самих лише штанях із синьої парусини, та ще із підтяжками (не забудьте про підтяжки, мої любі), зі складаним ножем, сидить на плоті Моряк, що зазнав корабельної аварії.

Отож Кит плив та плив на п'ятдесят градусів північної широти і сорок західної довготи так швидко, як тільки міг, і побачив: на плоті, посеред моря, у самих лише синіх штанях із парусини, та ще й із парою підтяжок (у жодному разі не забудьте про підтяжки, мої любі), зі складаним ножем, сидів Моряк, що зазнав корабельної аварії, сам-самісінький, сидів та бовтав ногами у воді (це йому мама дозволила бовтати ногами у воді, інакше він би нізащо так не робив, адже був людиною нескінченної винахідливості та завзяття).

Тоді Кит роззявив рота — і роззявляв його ширше, ширше та ще ширше, аж поки губою мало не торкнувся хвоста — та й проковтнув Моряка, що зазнав

корабельної аварії, і пліт, на якому той сидів, і його сині штани з парусини, і підтяжки (про які не можна забувати), і складаного ножа — усе це опинилося у його теплому, темному нутрі, а тоді — плям! — Кит захряснув рота — отак, і тричі обернувся на хвості.

Та щойно Моряк, який був людиною нескінченної винахідливості та завзяття, і справді опинився у теплому, темному Китовому нутрі, як почав гупати й тупати, стукати й грюкати, скакати й брикати, і бити, і вити, колотити й молотити, і ковзати, і повзати, кричати й вищати, і копати, і гопати, і різати, і лізати, і рикати, і брикати, і стрибати й гарцювати, під волинку танцювати, де треба й не треба — і Китові стало дуже зле. (Чи ж не забули ви про підтяжки?)

Тож сказав Кит до Хитриби:

— Цей чоловік не надто поживний, у мене через нього гикавка! Що ж робити?

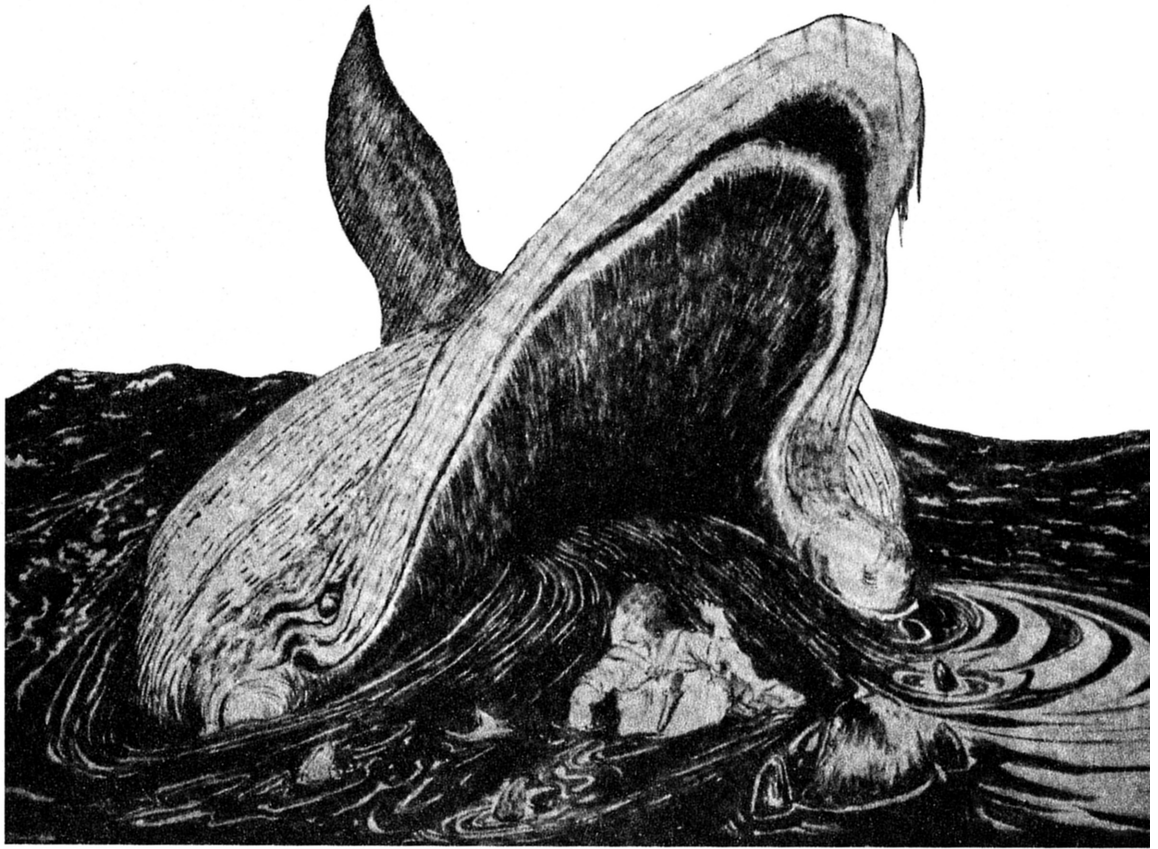
— Скажіть йому, хай виходить, — порадила Хитриба.

Тоді Кит гукнув углиб своєї ж горлянки до Моряка, що зазнав корабельної аварії:

— Виходь та поведься чемно. На мене аж гикавка напала через твої бешкети!

— А от і не вийду! — відрізав Моряк. — Ти хочеш так, а я — інак! Відвези мене до мого рідного берега та білих скель Альбіону, тоді й подивимося! — І чоловік почав танцювати ще завзятіше, ніж раніше.

Ось тут намальований Кит, який ковтає Моряка з усією його нескінченною винахідливістю та завзяттям, а ще плотом, складаним ножом та підтяжками, про які не можна забувати. Отам, із гудзиками — це підтяжки Моряка, а коло них — ніж. Моряк сидить на плоті, але той перехилився набік, тож його майже не видно. Коло лівої руки Моряка біліє уламок дерева, яким він намагався веслувати, доки не з'явився Кит. Цей уламок називається «нок гафеля», і відламався він від носа корабля. Моряк потрапив до Кита в черево, а цей уламок залишився у морі. Кита звали Посміхунчик, а Моряка — пан Генрі Альберт Біввенс, матрос першого класу. Мала Хитриба ховається під черевом Кита, інакше я би її намальовав. Море таке хвилясто-пінисте, бо Кит засмоктує його в рота, щоби проковтнути пана Генрі Альберта Біввенса, та ще й пліт, та складаний ніж, та підтяжки. В жодному разі не забудьте про підтяжки!

— Краще відвезти його додому, — порадила Китові Хитриба. — Я ж попереджувала, що він — людина нескінченної винахідливості та завзяття.

Отож Кит плив, плив та й плив собі, гріб обома плавцями та хвостом, як лишень міг, зважаючи на гикавку, і, нарешті побачив білі скелі Альбіону. Тоді Кит поспішив на берег, роззявив пащу широко-прешироко, і ще ширше, і ще, та й мовив:

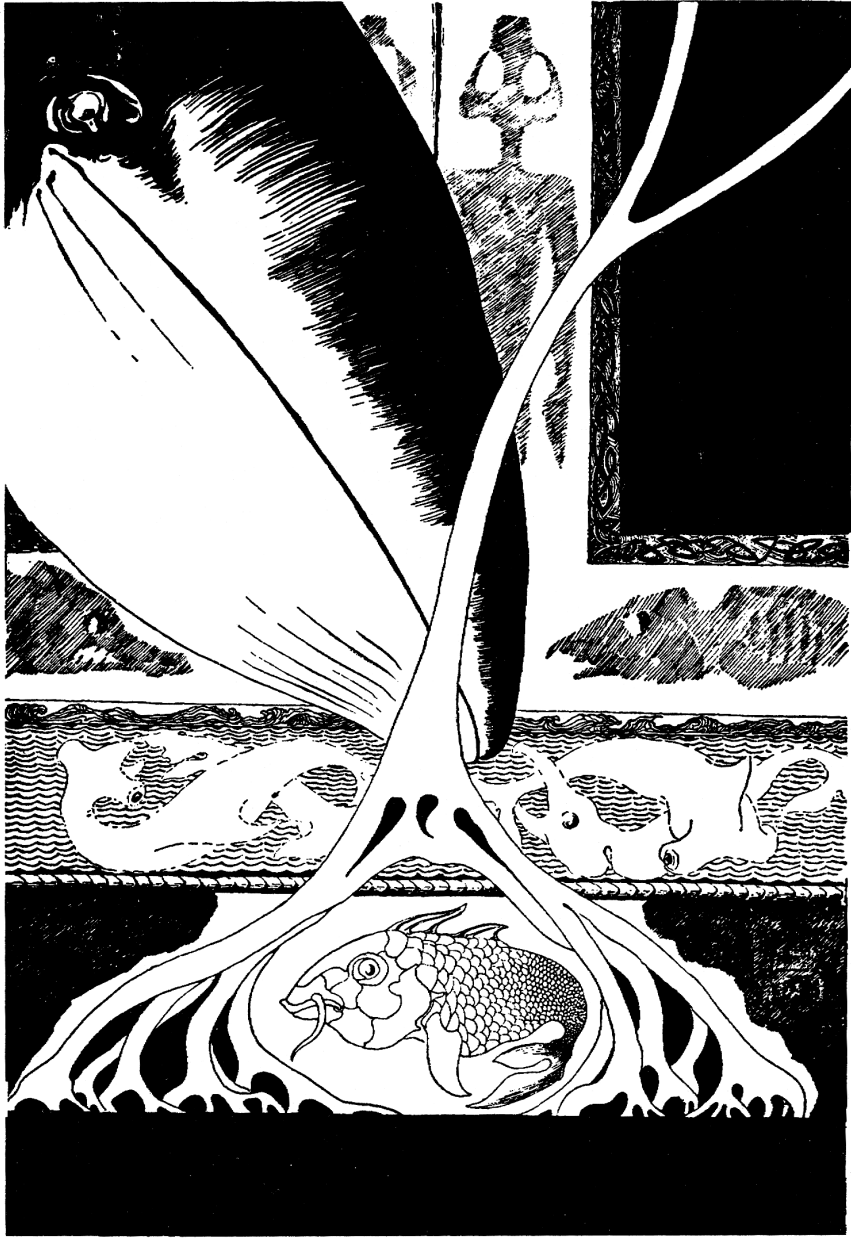
— Тут пересадка на Вінчестер, Ешуелот, Нашуа, Кін та станції на Фітчбург Роуд, — і щойно він сказав «Фітч-», як Моряк вибрався назовні.

Але доки Кит плив, Моряк, який і справді був людиною нескінченної винахідливості та завзяття, узяв свій складаний ніж, потрощив пліт та зробив чималу квадратну решітку з дрібними отворами. Він міцно зв'язав цурпалки підтяжками (тепер ви розумієте, чому треба було пам'ятати про підтяжки?!), а тоді щосили заштовхнув цю сітку в Китову горлянку, де вона й застрягла! Після цього всього Моряк виголосив такий віршик — оскільки ви його не чули, то я зараз розкажу.

Через ґратку і решітку
поспиню твої наїдки.

Бо наш Моряк був ще й ір-лан-дець (тому й сказав «поспиню», а не «спиню» або «спиняю»). А тоді Моряк ступив на вкритий галькою берег та пішов додому до мами, яка дозволяла йому бовтати ногами у воді, незабаром одружився і жив довго і щасливо. Як і Кит. Але відтоді Кит із решіткою в горлянці не міг

Ось Кит шукає малу Хитрибу, яка ховається під порогом екватора. Малу Хитрибу звуть Пінгл. Вона ховається поміж коренів великої водорості, що росте перед дверима екватора. Я намалював двері екватора. Вони зачинені. Зачинені вони завжди, адже двері завжди треба зачиняти. Подовгастий предмет, що тягнеться упоперек — це і є екватор, а поряд, схожі на камені, — це два велетні, Моар і Коар, які підтримують лаг у цих землях. Це вони намалювали темні силуети на дверях екватора, і саме вони вирізьбили усіх тих вигинистих риб під дверима. Риби із дзьобами — це дельфіни, а оті другі, з дивними головами — це акули-молоти. Зазначу, що коли Кит сердився, він так і не знайшов малої Хитриби. А минув час — і вони знову потоваришували.

їсти нічого, крім дуже, дуже дрібної риби. Тому зараз кити ніколи, ніколи не їдять ні дорослих, ні дітей.

А маленька Хитриба сховалася у намулі під порогом Екватора. Вона страшенно боялася, що Кит на неї сердиться.

Ф

*Коли шторм серед моря тебе застав,
Тільки хвилі з усіх кінців,
Коли вітром розхитує пароплав
І твій штурман у миску із супом упав,
І від страху сповзли штанці.
Коли нянька буз руху лежить, мов убита,
А матуся благає, щоб дав їй спочити,
Ти ж з учора не їв і від ранку не вмитий —
Ось тоді, друже мій, зможеш ти зрозуміти
Всі незручності тої біди:
П'ятдесят ПнШ, сорок ЗД!*